

■ STAN VLAD

Neștiuții animatori

„Scena și sala se privesc față-n față, zi de zi, cu o mereu sporită conștiință a pactului care le unește: teatrul se devotează spectatorilor, însuflețit de dorința de a aduce mai multă lumină și mai multă căldură în viața lor spirituală, spectatorii se dăruiesc teatrului, în dorința de a desăvârși, prin mijlocirea acestei privilegiate forme de expresie, ceea ce au mai bun, mai frumos, mai drept”.

Aceste cuvinte aparțin lui Radu Beligan, directorul Teatrului Național. La Național, această comuniune se manifestă atât pe planul atragerii spectatorilor spre sălile teatrului, cât și pe cel al prezenței primei scene a țării în fabrici și uzine, acolo unde muncesc creatorii valorilor materiale ale societății noastre.

Relația teatru-public ne-a sugerat o anchetă între cei ce îndeplinesc misiunea, deosebit de importantă în actul de cultură teatrală, numită simplu: difuzarea biletelor. Iată, deci, cauza prezenței noastre în câteva întreprinderi bucureștene. La cunoscuta „Electromagnetica” din Capitală, cu biletele de teatru se ocupă Dumitru Ștefănescu, rector la secția relee. Ca toți difuzorii voluntari, face această treabă în timpul său liber, din dragoste pentru teatru și pentru ca tovarășii săi de muncă să poată vedea cit mai multe spectacole. „Săptăminal, numai de la Teatrul Național iau cam 150 de bilete — ne mărturisește Dumitru Ștefănescu. De la celelalte teatre — Comedie, Mic, «Nottara», Gulești — mai iau încă vreo trei sute. Așadar, săptăminal, cam 400—500 de muncitori din întreprinderea noastră se duc la teatru. Recent, am obținut de la Teatrul Național să ne cedeze în întregime un spectacol cu piesa *Capul* de Mihnea Gheorghiu. Deosebit de interesante au fost discuțiile care au avut loc după aceea.

Discuții între actori și muncitori din întreprinderea noastră au avut loc și după reprezentarea, la Teatrul de Comedie, a piesei *Opinia publică* de Aurel Baranga. Doresc să subliniez în mod deosebit interesul care există printre muncitori pentru piesele din dramaturgia românească. Iată, dealtfel, spectacolele pentru care îmi sînt mereu solicitate bilete: *Opinia publică* și *Viața unei femei* de Aurel Baranga, *Un fluture pe lampă* și

Viața e ca un vagon? de Paul Everac, *Preșul* de Ion Băieșu, *Patima roșie* de Mihail Sorbul, *Cu oltencele nu-i de glumit* de Gh. Vlad și altele”.

La o altă uzină bucureșteană — „Electronica” — responsabil cultural în comitetul sindical și, în consecință, și cel ce se ocupă de difuzarea biletelor de teatru este controlorul de calitate Valeriu Tomescu. Și aici sînt cerințe mari pentru bilete, în deosebi la piesele românești. „De ce credeți că sînt solicitate aceste spectacole?” — îl întreb pe Valeriu Tomescu. „Am să vă răspund cu o constatare personală. Muncitorul de azi nu este doar un spectator oarecare; el judecă actul artistic prin prisma nu numai a în-cintării, ci și a utilității sale sociale, a efectelor morale pe care le produce. Noi am cumpărat în întregime un spectacol cu piesa lui Iosif Naghiu, *Valiza cu fluturi*. Tema piesei, conflictul dintre reprezentanții a două clase sociale cu mentalități opuse, a stîrnit vîi discuții între muncitorii mai vîrstnici (care au trăit perioada în care se desfășoară acțiunea piesei) și cei mai tineri. De asemenea, cu un deosebit interes a fost urmărit și comentat spectacolul cu piesa *Zodia Taurului* de Mihnea Gheorghiu, piesă dedicată eroului popular Tudor Vladimirescu și revoluției care deschide, în 1821, istoria modernă a României. În zilele din preajma Congresului educației politice și al culturii socialiste am obținut în întregime spectacolul cu piesa *Un fluture pe lampă* de Paul Everac. Discuțiile au fost și cu acest prilej deosebit de animate. De fapt, la teatrele din București, obținem cam șase sute de bilete săptăminal, dar, să știți, cerințele sînt mai mari”.

De mai bine de un sfert de veac, la Întreprinderea de încălțăminte „Dimbovița”, responsabil cultural este Palaghia Chirilă. Ar putea fi numit decanul de vîrstă al difuzorilor voluntari de bilete de teatru din Capitală. Palaghia Chirilă știe și povestește multe și interesante fapte din îndelungata lui activitate. Dar, ținînd seama de experiența lui, l-am rugat să ne împărtășească câteva păreri despre rolul difuzorului de bilete.

„Mai întîi, cel ce se ocupă cu difuzarea biletelor de teatru trebuie să știe, către ce spectacole să-i îndrume pe cei mai puțin inițiați sau chiar deloc inițiați. Nu spun un

secret afirmând că, mai ales, pentru tinerii de azi, prima vizionare a unui spectacol este hotărâtoare în ce privește viitoarele lui preferințe artistice. Și mă refer în primul rând la cei tineri, nu întâmplător, ci pentru că la noi ființează un grup școlar, deci avem de-a face cu mulți tineri. I-am adus, cea mai mare parte dintre ei, la un spectacol cu piesa *Capul de Mihnea* Gheorghiu. Desigur, fiecare elev învățase în școală despre Mihai Viteazul și își putuse face o imagine a acestui măreț erou din istoria patriei. Văzându-l pe scenă, însă, în spectacolul Naționalului, ei au plecat din teatru nu numai profund impresionati de fresca epocii și a lumii domnitorului, ce le-a fost înfățișată, ci și interesați, pentru viitor, de teatrul istoric, în genere. În altă zi, elevilor grupului nostru școlar li s-a prezentat *Poemul țării mele* — recital înmănunchind câteva dintre cele mai semnificative creații poetice ale literaturii noastre, închinată patriei socialiste, idealurilor poporului nostru; au putut, cu această ocazie, să se pătrundă și de calitățile interpretărilor actoricești pe marginea respectivelor poeme.

Am să vă spun o cifră: aproximativ o mie de bilete de teatru sînt difuzate săptămînal în întreprinderea noastră, cea mai mare parte, la piesele românești. Cred că cifra aceasta vorbește de la sine despre locul pe care teatrul îl ocupă în preferințele muncitorilor. Ei au vizionat și dezbătut în ultima vreme spectacolele cu piesele *Valiza cu fluturi* de Iosif Naghiu, *Comoara din deal* de Corneliu Marcu Loneanu, de la Teatrul

Național, și *Ultima cursă* de Horia Lovinescu, de la Teatrul „Nottara”; acest din urmă spectacol a fost pentru ei memorabil și multumită instructivei întîlniri cu autorealul piesei“.

Și la alte întreprinderi industriale din București („Select”, unde difuzor de bilete este lăcătușul mecanic Doru Paraschiv; întreprinderea de mase plastice, unde de difuzare se ocupă secretarul organizației de partid de la serviciul tehnic, Dan Radu) am constatat aceiași interes pentru teatru, pentru dramaturgia românească. Vorba lui Dan Radu: „pentru noi, teatrul este un prieten drag și de nădejde“.

Această apreciere ne-a fost confirmată, la Teatrul Național, pe bază de date și fapte concrete, de șeful biroului organizării spectacolelor, Alexandru Zăvidei. Teatrul Național prezintă spectacole și în sălile adecvate existente în întreprinderi și instituții. Bunăoară, la clubul Uzinelor „Republica” se prezintă cu regularitate spectacole; la fel, la Casa de cultură a studenților, la Casa de cultură a M.I. etc. Actori ai primei noastre scene, ca și cei ai altor teatre, se întîlnesc cu oamenii muncii din întreprinderi, prezentînd recitaluri de poezie, uneori chiar în halele și atelierele de producție.

Legătura teatrului cu publicul este tot mai trainică. O constatare, statisticește dovedită. Numai că datele statistice nu vorbesc și despre rolul jucat în stringerea acestei legături de neștiuții, dar harnicii animatori care sînt, în marile întreprinderi, difuzorii de bilete.

TURNEE

Teatrul „Nottara” în Grecia

Turneul în Grecia a confruntat publicul din Atena și Salonic cu trei montări ale Teatrului „Nottara”: Intoarcerea la Micele de *Evangelhos Averoff-Tossizza* (regia, Dan Nasta), *Ultima oră de Mihail Sebastian* (regia, Valeriu Moisescu) și *Hamlet montat de Dinu Cernescu, spectacol consacrat și pe alte scene din Europa. Creatorii din Teatrul „Nottara” își măsoară cu bucurie succesul obținut, dar, mai ales, analizează această nouă și importantă experiență. Cei trei directori de scenă ce și-au văzut reprezentațiile în alt context decît cel conceput inițial — de la amplasarea în spațiu pînă la contactul cu un public de formație diferită — ne vorbesc despre această experiență.*

DAN NASTA:

Satisfacția confruntării limbajului teatral cu un public străin vine din fuziunea a două direcții: reacția spontană a publicu-

lui și reacția reflectată a criticii. Ele se întregesc firesc, oferind un document prin care comunicarea și înțelegerea se confirmă.

Faptul că, după cinci minute de joc, tumultul iscat la vestiare s-a retras sub